

Ford in Rockefeller različnega mnenja o reševanju New Yorka

Podpredsednik ZDA, bivši guverner države New York N. A. Rockefeller, se je izjavil za zvezno reševanje New Yorka, ki ga predsednik Ford odklanja.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik ZDA Gerald R. Ford je ponovno javno povedal, da ne vidi razloga, zakaj naj bi zvezna vlada reševala mesto New York iz njegovih finančnih težav. Njegov gospodarski svetovalec in on sam so mnenja, da morebitni finančni polom New Yorka ne bo imel večjih in daljših posledic za gospodarstvo dežele.

Podpredsednik ZDA N. A. Rockefeller je mnenja, da bi bil tak polom "katastrofa", katere posledice ni mogoče v celoti predvideti. K stališču zakladnega tajnika W. Simona, da bi bil finančni polom New Yorka "znosen in začasen", je dejal Rockefeller: "Bilo bi čudovito, če ima on prav, toda to je prelično veliko tveganje za našo deželo. Jaz sem človek, ki ni vnet za negotove položaje. Rad sem pripravljen z načrti na nje."

"Mene ne briga, ali bo to jamstvo ali posojilo, toda če hoče Kongres pokazati vodstvo, ima veliko priložnost pokazati svojo moč ter mobilizirati demokratske sile, da bodo pomagale demokratskemu županu in demokratskemu guvernerju," je dejal N. A. Rockefeller novinarjem.

Kongres se je danes vrnil na delo z 10-dnevnega odmora.

Podpredsednik ZDA Rockefeller je opozoril v svojem razgovoru z novinarji ne le na možne finančne posledice poloma, ampak tudi na socialne, ko je pozval: "Povejte mi, kaj bodo storiili policaji in sanitarni delavci, če ne bodo dobili plač!"

Turčija dobila letala F4 Phantom iz ZDA

ANKARA, Tur. — ZDA so pretekli teden poslale Turčiji prvih 6 novih jet F-4 letal, odkar je Kongres zapor dobav ukinil pred dvema tedni.

Turški vladni viri pravijo, da ZDA ne morejo računati na obnovo rednih odnosov s Turčijo, dokler bodo pritiskale na to, da naj s popuščanjem na Cipru omogoči pomiritev z Grki.

Grki na Cipru se pritožujejo, da Turčija naseljuje na delu Cipa, ki ga ima pod svojo vojaško zasedbo, Turke iz Turčije in Pakistane, kar naglo spreminja odnos med otoškimi Grki in Turki.

Ford Motor omejuje produkcijo avtomobilov

DETROIT, Mich. — Ko so komaj objavili, kako dobro so šli v denar novi avtomobili letnika 1976 v prvih 10 dneh oktobra, povprečno so jih prodali 17% več kot lani v istem razdobju, pa je Ford Motor objavil, da bo za en teden ustavil obrat v tovarni v Lorainu v Ohiju, kjer dela 2,950 ljudi, in za nedoločen čas odpustil 125 delavcev v tovarni v Atlanti.

Vremenski prerok

Delno oblačno z rosenjem zjutraj, nato postopna zjasnitev. Najvišja temperatura 65 F (19 C).

Zvezna vlada olajšala nakup lastnih domov

WASHINGTON, D.C. — Zvezno tajništvo za domove in razvoj mest je objavilo, da bo tekom prihodnjih dveh let sprostilo 264.1 milijonov dolarjev za olajšanje nakupa domov družin s srednjimi dohodki. To naj bi omogočilo zgradnjo ali obnovo skupno 250,000 domov za družine z letnim dohodkom med \$9,000 in \$11,000.

Zvezna tajnica za domove in mestno obnovo Carla A. Hills je objavila, da morejo družine, ki izpolnjujejo pogoje, dobiti v okviru tega programa od \$21,000 do \$28,000 posojila po znižani obrestni meri 5%. Najnižja obrestna mera v drugih vladnih programih je sedaj 9%.

Gre za obnovo programa, ki ga je zamrznil predsednik Nixon januarja 1973, ker so vladni strokovnjaki prišli do zaključka, da je "predrag" in izpostavljen preštevilmim zlorabam.

Ronald Reagan bo za Geralda Forda trd oreh

WASHINGTON, D.C. — Bivši zakladni tajnik in teksaski državni guverner John Connally je dejal, da bo Ronald Reagan močan tekmelec predsedniku Gerald R. Fordu v naporu za pridobitev republikanske predsedniške kandidature prihodnje leto.

Na televizijskem sporedu CBS "Face the Nation" je dejal Connally: Jaz mislim, da bo to ostra dirka. Po njegovem bo moral G. R. Ford nastopiti odločnejše, če bo hotel prevladati.

Preskromno svarilo na cigaretah proti raku

WASHINGTON, D.C. — Zvezna vlada je vložila tožbo proti šestim tobačnim družbam, ker na paketih cigaret nimajo dovolj vidnega svarila o nevarnosti kajenja cigaret, kot to zahteva zvezni zakon.

Brežnjev in Giscard podpisala v Moskvi prijateljski dogovor

Predsednik Francoske republike je ob koncu petdnevnega obiska v ZSSR podpisal s to prijateljsko pogodbo o sodelovanju.

MOSKVA, ZSSR. — Sovjetski voditelj Leonid I. Brežnjev in predsednik Francoske republike Valery Giscard d'Estaing sta pretekli petek ob zaključku petdnevnega uradnega obiska Francoza podpisala izjavo o prijateljstvu in sodelovanju med Francijo in Sovjetsko zvezo.

Izjava ne predstavlja v bistvu nič novega, sodelovanje med obema deželama obstoja v različnem obsegu že nekaj let, dejansko še od dobe predsednika DeGaulle.

Konec obiska francoskega predsednika je potekal v prijateljskem razpoloženju, ko so preje ugibali, da je morda prišlo do kake nejevolje med voditeljema obeh držav, ki je bil za sredo določen razgovor med Brežnjev in Giscardom ne pričakovano odpovedan. Brežnjev je izgledal v petek zdrav in dobre volje, kar naj bi pomenilo, da je bilo tudi ugibanje o odpovedi razgovora z Giscardom zaradi bolezni Brežnjeva napačno.

Francoski obisk naj bi bil imel namen preskusiti sovjetsko razpoloženje in resnični odnos do določitelske listine in do detente. V tej zvezi je Brežnjev izjavil, da detenta ne velja na idejnem polju.

Zelo vodnata

Reka Kolumbija v državah Washington in Oregon prinaša v Pacifik več vode kot vse ostale reke v ZDA skupaj.

Povišanje letalskih cen je odloženo

NICE, Fr. — Predlog za povišanje cen potniškega letalskega prometa za 3% s 1. decembrom ni dobil splošne podpore in so zato njegovo izvedbo odložili. Ker se vršijo pogajanja za cene v prihodnjem letu, ki običajno stopijo v veljavo s 1. aprilom, utegnejo kar oboje združiti in jih uvesti kak mesec prej.

Predno je to možno napraviti, morajo na predlog pristati vse v Mednarodni letalski zvezi vključene družbe, pa tudi vlade prizadetih držav.

Savdska Arabija za zamrznil cen olja

Sedanja cena naj bi ostala v veljavi do konca prihodnjega leta.

BONN, ZRN. — Savdska Arabija je za zamrznil cen olja do konca prihodnjega leta, je dejal tu oljni minister Ahmed Zaki Yamani. Organizacija držav izvoznice olja je pretekli mesec ceno olja povišala za 10% in objavila, da veljajo nove cene do konca junija prihodnjega leta. Tedaj se bodo njihovi predstavniki zopet zbrali in odločili, ali naj cene ostanejo ali jih bodo povišali.

Znano je, da je med izvoznici olja močna skupina, ki hoče cene olja višati v sorazmerju s porastom cen industrijskega blaga, da bi ohranile kupno moč svojega olja, ki so jo dosegle jeseni 1973, oziroma v začetku 1974 s svojim početvorjenjem denarja cen olja.

Savdska Arabija je ves čas izjavljala, da je za zmerne cene, govorila celo o njihovem manjšem znižanju, pa končno pristala na njihovo povišanje za 10%, kar je stvarno celo več, kot je bil povprečni porast cen industrijskih izdelkov do septembra v tekočem letu.

NEW YORK SE V ZADNJI URI IZOGNIL POLOMU

Mesto New York, denarno središče Amerike in sveta, je bilo pretekli petek tik pred finančnim polomom, ko ne bi bilo sposobno izpolniti svojih denarnih obveznosti. Zvezna vlada je kljub kočljivemu položaju odklonila pomoč.

NEW YORK, N.Y. — Pretekli petek je manjkalo za las, da bi bilo mesto, ki velja za finančno središče ZDA, doživelo denarni polom, da ne bi bilo sposobno plačati svojih obveznosti. Učiteljska unija je namreč par dni prej začela omahovati v svoji obljubi, da bo kupila za 150 milijonov dolarjev mestnih kratkoročnih obveznic s sredstvi iz svojega pokojninskega sklada. Učitelji so bili nejevoljni, ker je državni nadzor nad mestnimi financami odklonil potrdilo zadnje kolektivne pogodbe, češ da presega dovoljeni okvir mestnih izdatkov.

Učiteljska unija se upirala, pa popustila

Učiteljska unija se je upirala do zadnjega in je pristala na nakup šole v zadnji uri, ko je guverner države New York osebno posredoval pri predsedniku Učiteljske unije Albertu Shankeru. Ta je v očitnem razočaranju in slabi volji izjavil novinarjem: "Bilo je precej očitno, da so bili vsi drugi, ki imajo denar, pripravljeni mesto pustiti na cedilu."

Albert Shanker je dejal, da državni guverner Hugh L. Carey ni dal Učiteljski uniji nobene obljube v pogledu kolektivne pogodbe, katere določila spravljajo sedaj v sklad z mestnim proračunom. Trdili so namreč, da naj bi bil A. Shanker pristal na nakup obveznic s sredstvi pokojninskega sklada šole, ko mu je guverner Carey obljubil "posebni postopek" za kolektivno pogodbo učiteljskega.

V nevarnosti je bil celotni načrt pomoči

Nakup obveznic s sredstvi učiteljskega pokojninskega sklada v skupni vsoti 150 milijonov je bil potreben v okviru celotnega državnega načrta, ki jamči mestu New Yorku plačilno sposobnost do 1. decembra 1975. Ko je bil ta načrt v petek izveden in mesto rešeno pred polomijo, je guv. Carey dejal, da bo mesto New York moglo po 1. decembru kriti svoje obveznosti samo še s pomočjo zvezne vlade, pa naj bo ta ali v neposredni denarni podpori ali pa v jamčenju za obveznice mesta New Yorka.

Zvezna vlada odklanja pomoč, ker je mesto samo krivo stiske

Predsednik Ford je v preteklih mesecih že ponovno izjavil, da ne vidi razloga in tudi ne upravičenosti reševati mesto New York iz njegovih denarnih stisk, v katere je zašel po "svoji lastni neodgovornosti". Po njegovem bi bila to krivica do drugih mest po ZDA in bi na dolgo roko samo škodovala, ker je dejansko v nasprotju z ustavno pravno ureditvijo naše dežele.

Mestne uprave New Yorka so v vrsti let izdajale denar v večji meri, kot ga je mesto dobivalo. Nastale primanjkljaje so kriili s posojili, ki so jih plačevali z novimi obveznicami. Teh se je končno nabralo toliko, da ni bil nihče več pripravljen novih obveznic kupiti, dokler mesto New York ne spravi v red svojega proračuna in začne živeti v mejah svojih finančnih sposobnosti. To se pravi, da ne bo redno trošilo več, kot redno prejema.

Nihče noče ugrizniti v kisló jabolko

Mesto New York ima sedaj demokrate za župana in demokrate za guvernerja države. Kljub temu se je državna uprava upirala reševanju mesta iz njegovih denarnih težav, ko so te postale očitne letošnjo pomlad. Mesto in država sta pritisakala na zvezno vlado, da bi prišla na pomoč.

Zakladni tajnik W. Simon in ostali predsednikovi gospodarski svetovaleci so se izjavili proti taki pomoči in predsednik G. R. Ford jo je odklonil. V razgovoru z županom Beamom je pred časom predsednik Ford svetoval, naj New York City univerza uvede za kritje svojih stroškov primerno šolnino. Župan je odgovoril, da je to nemogoče. Predsednik Ford je k temu ugotovil, da v Michiganu študentje na univerzah šolnino plačujejo, prav tako povsod drugod, čemu jo ne bi tudi v New Yorku?

Očitno je, da je v mestnih službah daleko preveč osebja in bi ga brez škode odpustili 25 do 30%. To osebje je med najboljšje plačanim v vsej deželi, ima pa še posebne ugodnosti in bogate pokojnine že po 20 letih. Če ima mesto dovolj denarja za vse to, potem to gotovo nikogar nič ne briga. Kakor hitro pa je očitno, da si take velikodušnosti ne more privoščiti na svoj račun, je pa seveda položaj čisto drug. Mar naj to "velikodušnost" mestnih uprav New Yorka ali, kot je dejal predsednik Ford — neodgovornost — plačuje vsa

Iz Clevelanda in okolice

Družinska sreča—

Včeraj, v nedeljo, 19. oktobra, se je rodil g. Robertu in ge. Cilki Dolgan sinček prvorojenec. S tem veselim dogodkom sta postala stara starša g. in ga. Joe Valenčič in ga. Pauline Dolgan, vdova po pokojnemu Josephu Dolganu. Mlada mamica je priznana slovenska solista, pevovodkinja in kulturna delavka, srečni oče pa časniki pri clevelandskem dnevniku Plain Dealer. Iskrene čestitke!

Polica j ustrelil fanta na begu—

Polica Earl Valtman je izjavil, da je streljal na 17 let starega Daniela L. Johnsona s 1432 W. 55 St., ko je zagledal pri njem pišto. Fant je bežal iz ukradenega avtomobila, s katerim je treščil v nek tovarnjak včeraj zjutraj med 6.30 in 7.

Zadnje vesti

LIZBONA, Port. — Predsednik republike Costa Gomes je kot načelnik glavnega stana obojroženih sil po sklepu Vrhovnega revolucionarnega sveta ukazal, da morajo vsi civilisti vrniti orožje, ki je prišlo v njihove roke nezakonitno potom. Tako skrajna levica kot skrajna desnica imata baje dosti orožja, levica v glavnem iz vojaških orožarn, od koder ga je dobila po svojih podpor-nikih v obojroženih silah.

PEKING, Kit. — Na slavnostnem banketu v čast ameriškega državnega tajnika Kissingerja, ki je prišel sem pripravljat obisk predsednika Forda prihodnji mesec, je podpredsednik kitajske vlade Teng-Hsiao-Ping svaril ZDA pred prevelikim zaupanjem v detento in jih opozarjal, naj v svojih odnosih z ZSSR ne bodo preveč popustljive.

BEJRUT, Lib. — Včeraj je po kratkem zatišju prišlo do novega boja med levičarskimi muslimani in kristjani, pri čemer je bilo najmanj 8 oseb mrtvih, 17 pa ranjenih.

ZDruženi narodi, N.Y. — Španija je pozvala k sklicanju Varnostnega sveta ZN na razpravo položaja Španske Sahare, ki jo skuša Maroko zasediti s pohodom 360,000 civilistov".

PARIZ, Fr. — Pri nadomestnih volitvah v parlament, ki so vzbudile splošno pozornost, je zmagal pičlo vladni minister nad socialističnim tekmečem.

RIM, It. — Guv. G. C. Wallace, ki potuje po Evropi, je bil v Rimu sprejet pri predsedniku republike Leoniju in je govoril s predsednikom vlade, ni pa bil sprejet v privatni audienci pri papežu, ki je imel svoj čas že preje "oddan". Iz Rima je Wallace poletel v Bonn.

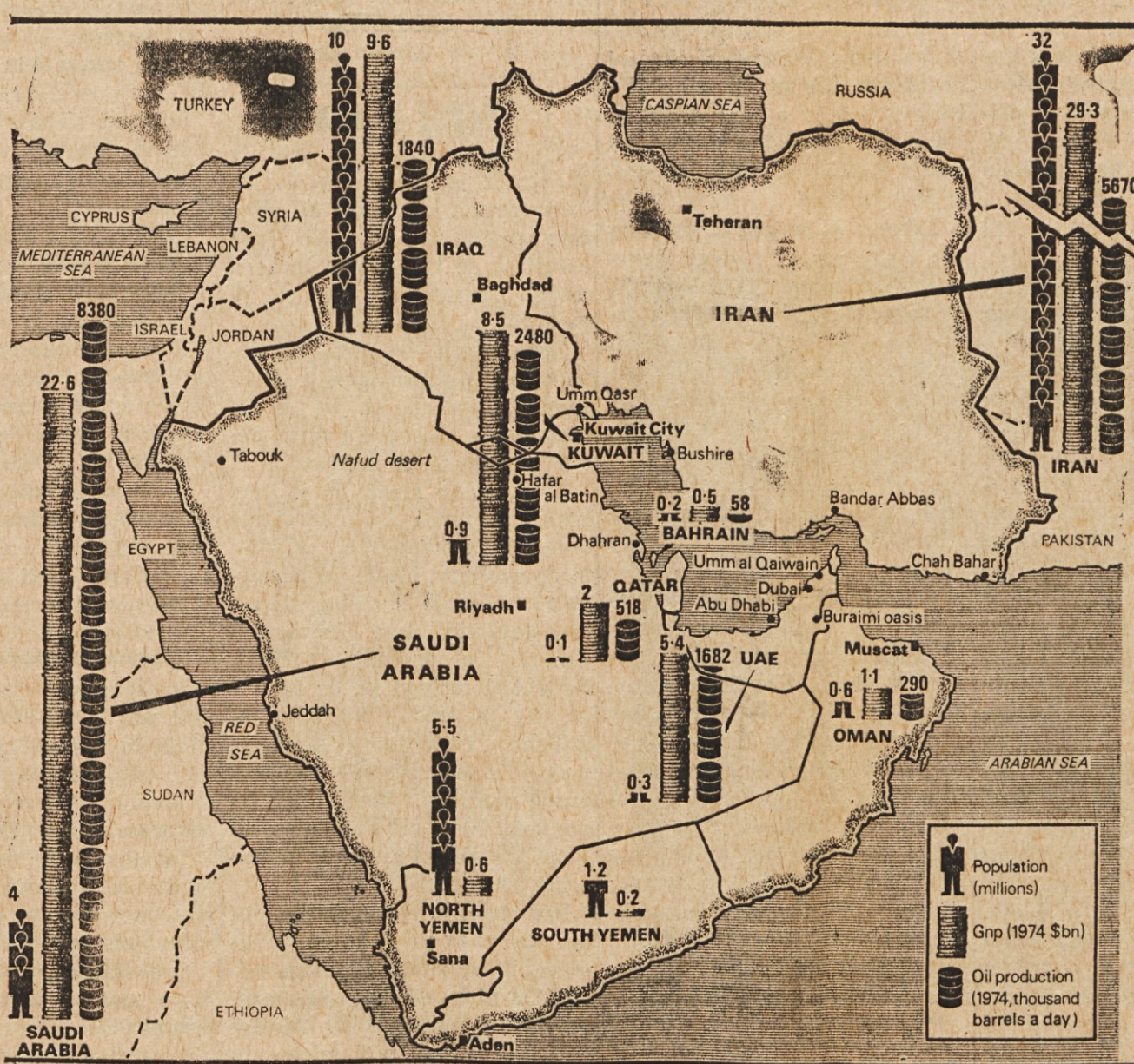
— Povprečni avtomobilist v ZDA napravi letno okoli 7,800 milj.

dežela?

Zvezna pomoč bo končno neizogibna

Ker bi finančni polom New Yorka verjetno imel gospodarske posledice za vso deželo, ga bo Kongres nemara le šel reševati. Vsekakor mora mesto New York najprej spraviti svoje finance v red, se odločiti za skromnejše življenje, ki ga zmore, nato pa mu bo zvezna vlada morala pomagati, da ne bo trpe-la škoda zaradi New Yorka vsa dežela.

OLJNO BOGASTVO SREDNJEGA VZHODA BISTVENO V IZRAELSKO-ARABSKEM SPORU

LONDON ECONOMIST NEWS SERVICE

OBSEŽNA NAHAJALISKA OLJA v arabskih državah Srednjega vzhoda igrajo poleg strateške važnosti Srednjega vzhoda v sporu med Arabci in Izraelom, ki je v teh dneh zopet enkrat v ospredju svetovnega zanimanja, najvažnejšo vlogo. Arabsko olje je za enkrat svobodnemu svetu še nujno potrebno in bo, dokler ne poskrbi za druge vire energije.

